

REDACTIA

Arad, Deák Ferencz-utca nr. 20.

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe un an . . . 20 cor.
pe 1/2 an . . . 10 .
pe 1/4 an . . . 5 .
pe 1 lună . . . 2 .
Nr-ri de Duminecă pe an
4 coroane.

Pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Manuscripte nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deák Ferencz-utca nr. 20.

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 b., de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Scrisori nefrancate nu se primesc.

TRIBUNA POPORULUI

UN CORIFEU.

Așa ni s'a dat nouă din sfatul neispitit al voinței Dumnezeiești, ca să nu ajungem regenerarea diecesei aradane sub deodată episcopos Goldiș. Domnul ni l'a dat, Domnul ni l'a luat, fie numele lui binecuvântat! Atâta consolare ne rămâne din tesaurul credinței creștinești și cu aceasta trecem la noua datorie față de biserică și națiune, ca opera să fie îndeplinită.

Către creștinii și Români vorbim. Cine nu cunoaște gravitatea situațiunii în care se află astăzi biserica? Cine nu simte răspunderea pentru vrednică îndeplinire a scaunului arhieresc din Arad? Cine nu oftează, Doamne învață-ne pe noi cum să împlinim voia ta?! În sufletele curate nu vom afla astăzi altă gândire și altă simțire, decât gândul și simțul cel mare de a vedea pe cel mai harnic înălțat pe panierul luptei cinstite în scaunul arhieresc.

Spune-vom dar hărniciiile, virtuțile și faptele candidatului nostru la scaunul episcopesc. Spună-și și alții pe ale candidatului lor și apoi pronunțe-se biserica viua, ear Dumnezeu binecuvântează ce au făcut oamenii lui. Amuțescă însă în această sfântă cosmopolitul, francmasonul cel conjurat pe capul bisericii lui Christos și tot sufletul hain și iubitor de argint și vânzător de cele sfinte; -- că sunt și de aceștia. Toți îi cunoaștem și vedem cum aruncă tăciunile denunțierilor asupra capului nostru, ca să-și vîneze loruși interes, să-și aleagă loruși episcop familiar, ear nu apostol diecesei.

La aparență pătrunzător de naiv aleargă un octroat interpret al intereselor noastre bisericiești prin antișambrelle domaești, ca fals să „informeze” lumea oficială despre procesul ce decurge în sinul bisericii și-și pisează venicul intrigelor sale prin foile străine, eată cum:

„Aradi Közlöny” organul guvernamental din Arad, în primul său din 13 Aprilie sub marca, „Cine va fi episcopul Aradului?” scrie:

„Ripoterul nostru a cercetat astăzi pe unul dintre corifeii bisericii române, care astfel a prezentat situația:

„Până acum partida lui Hamsea și Mangra e deopotrivă de tare, prin urmare voturile câștigate dela Ignatie Papp vor trânti pe una sau alta din partide, Ignatie Papp însă nici într'un cas nu va întruni absoluta majoritate.

„S'au început dar tractările asupra voturilor lui Ignatie Papp, adevă pentru încheierea pactului. Precum se știe și Goldiș prin pact a ajuns episcop, anume prin pactul cu Mangra. Prețul a fost vicariatul din Oradea Mare.

„Condițiunile lui Mangra pentru câștigarea voturilor lui Ignatie Papp ar fi următoarele: Ignatie Papp vicar episcopesc în Oradea-Mare, ear Romul Ciorogariu actualul director seminarial ar fi denumit în locul arhimandritului Augustin Hamsea de pre-

positul mănăstirei Hodoș Bodrog, Hamsea ar rămânea arhimandrit.

„Dar aderenții lui Ignatie Papp nu se încred în promisiunile lui Mangra și iau de sigur, că în cazul alegerii sale de episcop ar pune pe Romul Ciorogariu, cel mai fanatic dorcint al său, de vicar episcopesc în Oradea-Mare, și ar lăsa în scart pe Ignatie Papp.

„Și aderenții lui Hamsea pertractează la chestia pactului cu Papp. Și dânsii promit lui Papp vicariat episcopesc și pare că vor și intra la această învoială.

„E cert, că ori care partidă va învinge, pacea internă a bisericii va fi conturbată. Și până acum a dăinuit vecnică războire între ultraiști și moderați, dar la această alegere războiul de mai înainte va deveni și mai acută decât mai înainte.

„Divergențele s'au ivit deja la pregătirile pentru înmormântarea lui Goldiș. Ultraiștii nici cu un preț nu s'au învoit să lanseze Consistorul necrolog în limba maghiară. Numai cu mare greutate a succes a-i convinge, că despre moartea unui pair, se cuvine ca în limba maghiară să fie încunoscâți și pairii.

„Mangra și aderenții săi și-au jucat jocul copilăresc. Se poate că l vor alege, dar și în cercurile românești sunt de răsunat că acelaș necrolog maghiar nu va sancționa alegerea, pentru-că pe un om pe care regele numai adincoară nu a voit să l primească în audiență, nu-și poate da sancționarea la alegerea lui de episcop. Dintre pairii maghiari însă sigur că nu unul va fi care ar declara, că în cazul alegerii lui Mangra — nu va călea pragul casei de sus, până când va sta acolo un atare dușman al ideii de stat, precum e actualul aspirant de episcopie.

„Corifeii trezi și calmi ai bisericii române ar vrea să vadă asigurată pacea internă a bisericii; drept ce vor să persvadeze pe candidații de episcopi la următoarele învoeli:

„Augustin Hamsea să fie episcop, Vasilie Mangra ar primi crucea episcopescă cea mare de aur și ar fi promovat de arhimandrit, ear prepositul mănăstirei Hodoș-Bodrog ar fi Ignatie Papp ori Roman Ciorogariu.

„Această combinație a fost primită în largi cercuri cu plăcere, pentru-că este unicul mod al soluțiunii pacifice.”

Ca să ne folosim de cel mai proaspăt termin parlamentar, la aparență e „pătrunzător de naiv” „corifeul”, de fapt însă e infiorător de mârșav în alegerea armelor de luptă. Cum adică? se află „un corifeu” al bisericii române (a români egyház egyik vezér férfia) care face în coloanele unei foi străine trafic de interese din biserica română, în care se vînd și cumpără mitre, vicariate, egumenii etc cu scopuri de păcăleli și înșelăciuni? Ah! acest tablou al bisantinismului nu este al nostru ci a gândurilor infernale, cari vor să ne prostitue biserica înaintea lumii străine, căci — scopul sfîntește mijloacele.

Și este acela corifeu al bisericii române, om cinstit numai, care aruncă

chestiunea alegerii de episcop pe valurile turmeatărilor șoviniste? Pentru o *captatio benevolentiae* a cercurilor politice maghiare insinuă, că în sinul Consistorului din Arad sunt moderați cari apără interesele maghiarismului contra ultraiștilor cari nici necrolog maghiar nu voiau să lanseze, ca să determine guvernul pentru ipocriții cari își iau masca patriotismului în sus, uti figura doct, și masca naționalismului în jos, precum presintă „Gazeta Transilvaniei” de Vineri cetitorilor români pe arhimandritul Hamsea, de bun român ear pe vicarul Mangra de slugă plecată a guvernului maghiar?

Nici atâta nu i-a fost destul. Cu mâni sacrilege s'a prins de treptele tronului ca să-l tragă din noroiul denunțierilor sale. Nu va fi întărit Mangra, zice „corifeul”, căci Majestatea Sa nu poate întări pe un om pe care nici în audiență nu l a primit. Eară noi aici facem marturie solemnă că părintele vicar Vasilie Mangra cu câteva săptămâni mai înainte a fost grațios primit în audiență de către Majestatea Sa. Tragă-și acum tot omul cinstit concluziunea judecătii asupra unui om care trage în lumină falsă numele Majestații Sale cu scop de a agita în contra părintelui Mangra, numai ca să producă efect și înaintea țării de sus.

Și cunoaște „corifeul” influența aristocrației în sus, — ca să nu rămână dar nimic neexploatat; haid și cu aristocrația! pe care, vezi Doamne, nici actul majestatic nu o obligă: s'ar pune în grevă și față de puterea de stat, dacă părintele Mangra, acest dușman al ideii de stat ar fi întărit de episcop și nu candidatul moderat al „corifeului”.

Biserica e vecnică, scris este că nici porțile iadului nu o vor birui pe ea; prin urmare poate fi liniștită de către biruința corifeilor mascați; candidații de episcopi însă sunt temporali și care candidat de astfel de corifei se folosește pentru a intra în sanctuarul episcopiei, acela nu vrea să intre pe ușă. . . *Favete lingvis!*

Revoltați de acest cinism cu care se pângărește sfîntenia unui act electoral episcopesc ne îndreptăm privirile la cei credincioși: Sus inimile! că cu noi este Dumnezeu.

Potrivieli. „Alkotmány” scrie următoarele:

„Asupra moștenirii lui Tuzsa Kálmán, mandatul dela Abrud, a erupt lupta fratricidă: Rosenberg Gyula, candidatul oficial de până aci al partidului liberal și-a găsit rivalul în canonicul Komlóssy Ferenc. S'a dat de știre, spre marea bucurie a alegătorilor, că Komlóssy Ferenc candidează cu program liberal în cercul din Abrud. — așa că alegătorii tot vor da de ceva parale. Rosenberg Gyula și-a spus deja vorbirea program, care a fost așa zicînd accentuarea punctelor programului partidului popular. În ziua alegerii deci, Abrudul nu va fi locul unui simplu și obicinuit spectacol, ci se vor măsura: un jidan popular și un preot catolic liberal!”

Convocarea delegațiunilor. Ziarul oficial publică rescriptul Preinalt prin care sunt convocate delegațiunile, cari se vor întruni în anul acesta la 6 Maiu în Budapesta.

Întâlnirea cancelarilor.

Potrivirea marilor interese economice-comerciale cu interesele de politică internațională, e de-un timp încoace e o chestie într'una desbătută de presă.

Ba se găsește veriga de încheiere a lanțului, ba se dovedește imposibilă legarea acestor interese, după-cum judecata e mai radicală sau mai oportunistă. În ori-ce cas, e o chestie de tîrguială potrivirea acestor interese, dar totodată e și o chestie de greutate în cumpăna tîrguelei.

Din incidentul întîlnirilor ministrilor de externe a celor trei monarhi, Germania, Austro-Ungaria și Italia, a devenit de tot actuală această afacere, asupra căreia din „cercuri diplomatice” i-se comunică unui ziar maghiar următoarele:

„E forte puțin probabil, ca în conferențele celor trei cancelari, Bülow, Prinetti și Goluchovsky să se fi tras cu toponul în lemnul cel gros al convențiilor comerciale. E cu atât mai puțin probabil ca contele Bülow, cancelarul german, după întrevăderea cu Prinetti să fi plecat la Viena cu gândul de a întreveni pentru prelungirea clausulei vămii pentru vin (cu Italia) care se apropie de expirare, când este evident, că printr'aceea Austro Ungaria e păgubită. Această presupunere e foarte temeinică. În imperiul german însuși e atîta nesigurantă, în ce privește chestiunile de politică externă, încât de sigur, își socotește de întăia datorie să măture înaintea casei sale, decât să facă pe samsarul pentru interese economice străine.

Întrevăderea lui Bülow cu Prinetti și Goluchovsky în afacerea politico-economică un singur lucru pozitiv poate să însemneze; și acesta este: prelungirea convențiilor comerciale cari expiră. Nu numai că e cu puțință, dar e sigur, că asupra acestui lucru au pertractat cancelarii. Cu ce rezultat — ne va arăta cel mai apropiat viitor.”

Intrucât privește partea politică, Tripla-Alianță, Majestatea sa conferănd cu ocaziunea prezenței cancelarului german la Viena mai multe ore, pe rînd, cu Bülow cu contele Goluchovsky, cu primit ministri Körber și Széll, se crede a fi asigurată reinnoirea ei, căci atîta interesele cât și menținerea politicii tradiționale a Habsburgilor, vor fi militat în acest sens.

Alimentatorii contrastelor.

Ziarul „Hazánk” în numărul său recent face următoarele constatări și declarațiuni:

„Ce-i ce au observat cursul ultimului sfert de veac, aceia cu durere au constatat, că omnipotența statului nimicește acele câmpuri pe cari le-a arat, le-a sîmănat și de pe cari uneori a secerat munca

Banca generală de asigurare mutuală. „TRANSILVANIA“

IN SIBIIU.

asigurează pe lângă cele mai favorabile condițiuni :

1. în contra primejdiei de foc și de exploziuni; clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobile ș. a. ;

2. pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri în cazul morții și pentru terminuri fixate, de zestre și de rente.

Deslășiri se dau, și oferte de asigurări se primesc din comitatele: Arad, Bichis, Bihor, Ciomad, Caraș-Severin, Timiș și Torontal

Agentura principală din Arad.

Strada (Széchenyi Nr. 1. casa dlui avocat Dr. Virgil Bogdan etagiul II.) precum și prin agenturile cercuale și speciale.

423 — 77

„Nădlăcana“

institut de credit și economii, societate pe acțiuni în
NĂDLAC (Nagylak) comitatul Cienadului.

Fondată la 1897 cu un capital social de 100.000
coroane în 1000 bucăți acțiuni à 100 coroane.

Acordă: credite personale pe cambii, credite pe cambii cu acoperire ipotecară; credite pe obligațiuni cu cavenți și împrumuturi pe amanete și efecte publice.

Primește: depuneri spre fructificare, după cari institutul plătește contribuția erarială; ear deponenții primesc după banii depuși 5% interese.

545 — 52

Direcțiunea.

Cel mai plăcut și cel mai bun preparat pentru vopsirea părului este

MELANOGENE

de culoare neagră și brunetă. — În timp de câteva minute prin acest excelent și nestricăcios preparat se pot vopsi în culoare neagră sau brunetă: părul, barba și mustața. — Această culoare e permanentă și nu se poate deosebi de culoarea naturală; nu se murdărește și nu se poate spăla nici cu săpun nici cu apă caldă.

El nestricăcios și întrebuințarea e foarte simplă. Prețul preparatului e: 2 cor. 80 fileri. Preparatul, care

face părul blond,

ori-cărui păr, în câte-va minute, îi dă atât de plăcuta culoare blond-aurie, în culoarea inului, cenușie sau de ori-ce culoare dorită, fără-ca să atace părul. — Prețul: o sticlută 1 cor., o sticlă mare 2 coroane.

Poftiți a fi cu atențiune la marca de patentă!

TEA HAJDU

este un preparat probat în nenumărate cazuri pentru boale de pept și plămâni.

Se poate folosi cu cel mai bun succes în contra tusei, durerii de gât, răgușelii, în contra tusei măgărești, îngreșării, în contra tuturor boalelor de pept; în contra îmbolnăvirii de gât, laringe, plămâni, în contra respirațiunii grele, a boalei de pept și a astmei etc.

Prețul: 50 fileri.

698 16 —

SPIRT CONTRA REUMEI

(spiritul »Mankóse«)

se vinde în preț de 1 coroană.

S'a dovedit ca un preparat excelent în casuri de boale de reumă, de cangrenă, amorțirea mușchilor, dureri de nervi, de crucea spinării, de jungăuri, paralizii, amorțea de mușchi și vine, precum și pentru înviorarea pielii etc. La slăbire din pricina bătrâneții, precum și la obosele torșitorilor, înainte și după ture mai lungi, ajută mult prin ungerea (frecarea) cu acest preparat (numai în exterior). S'a probat în casuri nenumărate.

Gutori FÖLDES KELEMEN,

apotecă și laborator chimic

Telefon 111.

în ARAD.

Telefon 111.

Lucru solid, durabil și elegant. — Marfa gata din materialul cel mai bun.

Sistem nou

la favorul fotografiării gratuite în marea și bogata prăvălie a lui

PORTER VILMOS

ARAD, piața Libertății în edificiul renovat al porții-de-fer.

Pentru-ca să înlesnesc răspândirea fotografiilor în mărime naturală, cu începere de azi introduc în prăvălia mea următorul sistem nou: Casseta mea va estrada publicului chitanță despre toate cumpărările, fie acelea ori cât de neînsemnate, și îndată-ce cumpărările se urcă la suma de 20 coroane

dăruiesc cu totul gratis, după ori-ce posă, un portret în mărime naturală

înalt de 65 centimetri, lucrat artistic și fidel, având a se plăti 3 coroane numai pentru imosantul cadru de hârtie al posei.

Nu trebuie, prin urmare, a se cumpăra deodată

în preț de 20 coroane, pentru-ca On. mei cumpărători să dobândească o posă în mărime naturală, ei cumpărarea se poate face și în rate; pe o fotografie pot să figureze două sau și mai multe persoane!

Pentru sezonul balurilor seceția prăvăliei mele de mode atât pentru bărbați, cât și pentru dame, e înzestrată excelent. Pentru serate și petreceri recomand obiectele mele de tombola, foarte variate și interesante.

Arad, la 1-a Ianuarie 1902.

Cu stimă distinsă:

PORTER VILMOS,

Mare prăvălie în piața Libertății, în edificiul renovat al porții-de-fer.

648 — 20

Mare deposit de pălării bărbătești în calitatea cea mai fină din fabricele cele mai renumite.